

منطقه ۲ بیشترین اعمال قانون ساخت وسازهای بی ضابطه را در شهر دارد

نگرانداختن بساز و بفروشی‌ها در بولوار توس

۲

داستان جلد

میترا صدرا همین که وارد بسیاری از محلات حاشیه شهر می‌شوی و قدم در کوچه پس کوچه‌هایش می‌گذاری، ناگهان سر و شکل خانه‌ها نا همگون می‌شود. ساختمانی را می‌بینی که انگار هر طبقه اش معماری خاصی دارد و ساز خودش را می‌زند. دو طبقه اول ساختمان آجری است و دیوارهای دو طبقه بالاتر، سیمانی. حتی گاهی طبقه پنجم و ششم هم وجود دارد که برایش نمای سنگ کار کرده‌اند!

ساختمان‌هایی هم هستند که دیوارهایش کج بالا رفته‌اند و هر طبقه به یک سو پنجره دارد. نگران می‌شوی که نکند به یکباره پی بسست این ساختمان‌های عجیب و غریب بلرزد و کل این سازه تق و لقی روی سر ساکنان و عابران بریزد.

نام این پدیده که به این بی‌نظمی منجر شده است، «بام فروشی» یا «هوایی فروشی» است. خریداران و فروشندگان به جای خرید زمین، در اصطلاح «هوایی» یا بام ساختمان راد را آن خرید و فروش می‌کنند. از این دست فروش‌های غیرمجاز در محلات کم‌برخوردار منطقه ۲ زیاد دیده می‌شود. از ابتدای بولوار توس هر چه به سمت انتهای آن می‌رویم، این پدیده بیشتر به چشم می‌آید. محلاتی همچون کوی امیرالمؤمنین (ع)، فدک، خین عرب، حجت، نوده، مشهدقلی و زرکش بیش از سایر محلات منطقه ۲ با این پدیده روبه‌رو هستند. ساکنان این مناطق از این شرایط گلّه دارند. اما دوست ندارند اسمی از آن هادر این گزارش برده شود.

پیامدهای ریز و درشت بام فروشی

بافت ریزدانه و پرتراکم و ساخت وسازهای غیرمجاز هر روز بر مشکلات محلات حاشیه شهر در منطقه ۲ اضافه می‌کند. این مشکل به ویژه در کوچه و خیابان‌های محدود و بولوار توس بیشتر به چشم می‌آید. بعد از گذشتن از میدان فهمیده، جلوه نازیبایی آن‌ها را می‌توان دید؛ خانه‌های چند طبقه‌ای که کوچک هستند و روی هم ساخته شده‌اند. آن‌هم در معابری با عرض کم که گاه حتی یک خودرو هم در آن، جانی شود. در طبقه چندم این خانه‌ها دوباره آهن بالامی رود و کارگرافت سرهم آجر روی آجر می‌گذارند؛ آن‌هم در حالی که پنجره خانه‌ها مشرف به هم است و هیچ حریمی در آن هادر نظر گرفته نشده است.

سری به املاکی حاشیه خیابان توس ۳۵ خیابان شهید شکر می‌زنم. سؤال این است: هوایی فروشی دارید؟ فروشنده با تا کید می‌گوید: هوایی نخرید خانم که با هزار رویک مشکل روبه‌رو می‌شوید. آن‌ها که هوایی می‌خرند، از زمین هیچ مترازی نصیبشان نمی‌شود. زمین این خانه‌ها بین پنجاه تا هفتاد متر است. این خانه‌ها بدون پایان کار و بدون نظارت با کمترین هزینه ساخته شده‌اند و اکثر فروشندگان به شما می‌گویند که قولنامه خانه، هو لوگرام دار است. فروشنده دیگر این املاکی در باره ساخت زیبای داخل این خانه‌ها و زرق و برقشان حرف می‌زند: «برخلاف نمای نازیبایی بام فروشی‌ها که از کوچه و خیابان به چشم می‌آید، داخل آن‌ها رنگ و لعاب و امکانات بسیار دارد؛ از هود و کاشی و سرامیک گرفته تا آسانسور معمولاً زوج‌های جوان هم جذب این زیبایی می‌شوند اما بعد از خرید، دیگر هیچ راه برگشتی برایشان وجود ندارد. آن‌ها به جز هوا چیزی دیگری نخریده‌اند و همه‌اند و خسته‌شان را از دست می‌دهند.»

زرق و برق گول زنده

ورود آتش نشانی ممنوع!

هر چه به سمت انتهای توس و خیابان‌های فرعی محلات آن می‌روم، به تعداد پشت بام‌هایی که مصالح روی آن‌ها شده است، اضافه می‌شود. آهن‌ها از چهار طرف ساختمان بالا رفته و در انتظار خریدار هوایی است تا تکمیل شود. توس ۶۵ یا خیابان نجف از همان ابتدا تا انتها و حتی کوچه‌های فرعی‌اش پر است از هوایی فروشی. هر چه پیش می‌روم، خیابان‌ها باریک‌تر و عرض کوچه‌ها و خانه‌ها کمتر می‌شود. تراس این خانه‌های چهار طبقه، به سمت پیاده‌راه آمده است و تردد خودروهای بزرگ مثل ماشین آتش نشانی در آن‌ها ممکن نیست. البته جلوه بعضی از این ساخت وسازها هم نیوجرسی گذاشته‌اند که نشان می‌دهد این بناها پلمب شده‌اند.

یکی از ساکنان قدیمی خیابان نجف، آهن‌های بالا رفته از پشت بام‌ها را نشان می‌دهد؛ آهن‌هایی که چندتکه هستند و جای جوش خوردن نشان هم معلوم است. او می‌گوید: این‌ها مصالحی است که در خانه‌ها به کار می‌روند و به راحتی با یک لرزه فرومی‌ریزد. هیچ‌یک از این ساختمان‌ها پروانه پایان کار ندارد. مهندس ناظر هم بر روند و اتمام کارشان نظارتی نمی‌کند و صاحب خانه هم اصلاً به دنبال گرفتن پایان کار نیست.

ارائه خدمات بام مشکلات فراوان همراه است

معاون آموزش، پیشگیری و نظارت سازمان آتش نشانی مشهد:

معاون آموزش، پیشگیری و نظارت سازمان آتش نشانی مشهد به شهروندان این محدوده‌ها حق می‌دهد که درباره ایمنی این ساختمان‌ها نگران باشند و صحبت‌هایشان را درباره دریافت نکردن پروانه تأیید می‌کند. مرتضی جاویدی می‌گوید: این ساختمان‌ها در برابر حوادث طبیعی مقام نیستند و استانداردهای ایمنی را ندارند و در صورت بروز حادثه، مشکلات فراوانی برای شهروندان و نهاد‌های امداد رسانی ایجاد می‌کنند.

معضل مهم دیگر سازمان آتش نشانی در قبال این ساختمان‌ها ارائه خدمات است. امداد رسانی به خانه‌هایی که در خیابان‌هایی با عرض کم ساخته شده‌اند، امکان پذیر نیست. در حالی که کمک‌ها باید به سرعت و در کمترین زمان ممکن انجام شود. از طرفی پارک خودروها در این معابر کم عرض، امداد رسانی را سخت‌تر می‌کند.

جاوید توضیح می‌دهد: با توجه به این شرایط نمی‌توان از خودروهای بزرگ‌تر با امکانات بیشتر در این معابر استفاده کرد و این موضوع، امکان امداد رسانی به نقرات بیشتر با کیفیت مناسب را کم می‌کند.

